

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 329/2015
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

(Τμήμα Δ')

Συνεδρίαση της 22^{ης} Δεκεμβρίου 2015

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Χρυσάφουλα Αυγερινού, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Στέφανος Δέτσης, Γεώργιος Κανελλόπουλος, Αικατερίνη Γρηγορίου, Γαρυφαλλιά Σκιάνη, Δήμητρα Κεφάλα, Ευστράτιος Συνοίκης, Παναγιώτης Παππάς, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Νικόλαος Μουκαζής, Πάρεδρος ΝΣΚ (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: Το υπ' αριθμ. πρωτ. 1000.0/33185/29-10-2015 έγγραφο του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής / Γραφείο Υπουργού.

Περίληψη Ερωτήματος: : (i) Εάν η πλάνη του διοικουμένου, κατά την υποβολή αιτήσεως περί παύσεως της ισχύος αδείας επαγγελματικού πλοίου αναψυχής, συνιστά επαρκή λόγο ανακλήσεως της κατ' αποδοχήν της αιτήσεως εκδοθείσας αποφάσεως του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, δυνάμει της οποίας έπαυσε η ισχύς της ως άνω αδείας και, κατ' επέκταση, επαναφοράς σε ισχύ, ως μηδέποτε παυθείσας, της άδειας αναγνωρίσεως του ως επαγγελματικού τουριστικού και (ii) Εάν από τους ισχυρισμούς του διοικουμένου στη συγκεκριμένη περίπτωση τεκμηριώνεται ο ισχυρισμός της συγγνωστής νομικής πλάνης.

Επί του ως άνω ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Δ') γνωμοδότησε ομόφωνα ως εξής :

Ιστορικό

Σύμφωνα με το διδόμενο πραγματικό του ερωτήματος, όπως εκτίθεται στο έγγραφο της ερωτώσης υπηρεσίας και τα στοιχεία του φακέλου:

1. «1. Στο πλαίσιο της προώθησης των διαδικασιών πωλήσεως σε αλλοδαπούς του επαγγελματικού τουριστικού σκάφους «Κ.....» την 1-10-2015 η εταιρεία με την επωνυμία Κ....., υπέβαλε στο Τμήμα Επαγγελματικών Τουριστικών Σκαφών και Ναυτικών Εταιρειών της Διεύθυνσης Ναυτιλιακών Επενδύσεων και Θαλασσιού Τουρισμού (αρ. πρωτ. 2452/1-10-2015) την από 30-9-2015 αίτησή της με την οποία ζήτησε, κατόπιν υποδείξεως υπαλλήλου της ΔΟΥ Πλοίων, την παύση της ισχύος της αδείας του υπό την πλοιοκτησία της επαγγελματικού πλοίου αναψυχής Κ..... 2. Το πλοίο αυτό είχε αναγνωρισθεί ήδη από το 1992 ως επαγγελματικό δυνάμει των διατάξεων του ν. 438/1976 και μετά την έναρξη ισχύος του ν. 2743/1999 εφοδιάσθηκε με την υπ' αριθμ. Πρωτ. άδεια επαγγελματικού πλοίου αναψυχής και έχει χαρακτηριστεί αρμοδίως επαγγελματικό τουριστικό. 3. Κατ' αποδοχήν της ανωτέρω αιτήσεως της πλοιοκτήτριας εταιρείας εκδόθηκε η με αριθμό πρωτ. Φ.3134.1-3/140/2015/ΑΠ 27375/9-10-2015 απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, με την οποία έπαυσε η ισχύς της ανωτέρω αδείας. 4. Την 13-10-2015 η ίδια πλοιοκτήτρια υπέβαλε αίτηση, με την οποία επικαλούμενη πλάνη ως προς λόγο υποβολής της αρχικής αιτήσεώς της, ζήτησε την ανάκληση της Υπουργικής Αποφάσεως περί εκουσίας παύσεως της ισχύος της αδείας, ώστε να επανέλθει σε ισχύ η άδεια του ανωτέρω επαγγελματικού πλοίου αναψυχής. Στην αίτησή της αυτή και προς απόδειξη των προβαλλομένων ισχυρισμών της επισύναψε την υπ' αριθμ. 42.038/14-10-2015 ένορκη βεβαίωση ενώπιον της Συμβολαιογράφου Πειραιώς Ζαφειρίας Σουρή».

Νομοθετικό Πλαίσιο

2. Στις διατάξεις του άρθρου 2 του προϊσχύσαντος ν. 2743/1999 «Πλοία αναψυχής κ.λ.π.» (Α' 211) ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 2: 1.α) Με άδεια του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας, η οποία εκδίδεται ύστερα από αίτηση που καταθέτει στην αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας (Υ.Ε.Ν.) ο πλοιοκτήτης ή ο εφοπλιστής, μπορεί να χαρακτηριστεί ένα πλοίο αναψυχής επαγγελματικό. Η άδεια ισχύει για αόριστο χρόνο, με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στις παραγράφους 5 και

7 του άρθρου αυτού....3.α) Η άδεια μπορεί, κατ' εξαίρεση, να θεωρηθεί για ένα (1) μόνο έτος, αν δεν πραγματοποιήθηκε το προβλεπόμενο κατώτατο όριο ημερών ναύλωσης 4. Αν δεν θεωρηθεί η άδεια, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 2 του άρθρου αυτού, επιτρέπεται η εκπρόθεσμη και για μια «πενταετία» θεώρησή της, από την αρμόδια Διεύθυνση του Υ.Ε.Ν., 5.α) Η άδεια του επαγγελματικού πλοίου αναψυχής που χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού παύει να ισχύει στις ακόλουθες περιπτώσεις : αα) Μετά από αίτηση του δικαιούχου. ββ) Αν διαγραφεί το πλοίο από το νηολόγιο στο οποίο είναι εγγεγραμμένο. γγ) Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 12. β) Για την παύση ισχύος εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας, στην οποία ορίζεται και η ημερομηνία της παύσης. Με όμοια απόφαση καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού της ημερομηνίας έναρξης της παύσης ισχύος της άδειας του επαγγελματικού πλοίου αναψυχής λόγω μη εκπλήρωσης των υποχρεώσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 7 του άρθρου 3 σε συνδυασμό με τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 και της παραγράφου 4 του άρθρου 2..... 7. Η άδεια παύει αυτοδικαίως να ισχύει εφόσον μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες δεν θεωρηθεί ή δεν ζητηθεί η καταχώριση αλλαγής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 2,3,4 και 6 του άρθρου αυτού. Για την αυτοδίκαιη παύση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη από την αρμόδια Διεύθυνση του Υ.Ε.Ν. Οι διατάξεις της παραγράφου 5 για τον τρόπο υπολογισμού της ημερομηνίας παύσης της ισχύος της άδειας εφαρμόζονται αναλόγως...».

3. Στις διατάξεις των άρθρων 2 και 15 του ν. 4256/2014 «Τουριστικά πλοία και άλλες διατάξεις.....» (Α' 92) ορίζονται τα εξής :

« Άρθρο 2 : 1. Εγκαθίσταται στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών «Μητρώο τουριστικών πλοίων και μικρών σκαφών» με σκοπό την καταχώριση του συνόλου των στοιχείων που απαιτούνται από τις αρμόδιες φορολογικές, τελωνειακές, ελεγκτικές υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών. Το Μητρώο αυτό διασυνδέεται ηλεκτρονικά με τα αντίστοιχα πληροφοριακά συστήματα για φορολογικούς, τελωνειακούς, και ελεγκτικούς σκοπούς της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων....

Άρθρο 15 : 1.α) Τα επαγγελματικά πλοία αναψυχής, τα οποία διαθέτουν άδειες του ν. 2743/1999 (Α' 211) για τις οποίες, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, δεν έχει συμπληρωθεί πενταετία από την έκδοση ή την

τελευταία θεώρηση ή η τρίμηνη προθεσμία για την εκπρόθεσμη θεώρηση, μπορούν να συνεχίζουν την εκτέλεση συμβάσεων ολικής ναύλωσης (ναυλοσύμφωνα). Για το σκοπό αυτόν, παρατείνεται η ισχύς των αδειών του προηγούμενου εδαφίου μέχρι την ημερομηνία υποβολής αίτησης για την καταχώρηση του επαγγελματικού πλοίου αναψυχής στο Μητρώο του άρθρου 2... ε) Με την καταχώρηση στο Μητρώο του άρθρου 2 καταργείται η άδεια του ν. 2743/1999. Για το σκοπό αυτόν εκδίδεται, προς τον πλοιοκτήτη ή τον εφοπλιστή, πράξη του προϊσταμένου της αρμόδιας Διεύθυνσης του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου, που κοινοποιείται στις αρμόδιες υπηρεσίες της Φορολογικής και Τελωνειακής Διοίκησης και στο Μητρώο ΝΕΠΑ (ν. 3182/2003, Α'220) για τα πλοία των οποίων η κυριότητα, εκμετάλλευση ή διαχείριση ανήκει σε εταιρεία αυτής της μορφής. Στην πράξη αναφέρεται η ημερομηνία καταχώρισης στο Μητρώο, η οποία είναι και η ημερομηνία κατάργησης της άδειας, 2....., 3. Στην περίπτωση εκούσιας παύσης ή αυτοδίκαιης παύσης της ισχύος της επαγγελματικής άδειας, οφείλονται και αποδίδονται στις αρμόδιες υπηρεσίες της Φορολογικής και Τελωνειακής Διοίκησης: α) ο Φ.Π.Α. που αναλογεί στο επαγγελματικό πλοίο αναψυχής για την εισαγωγή ή την απόκτησή του και β) οι αναλογούντες δασμοί, επιβαρύνσεις και φόροι επί των καυσίμων, λιπαντικών και λοιπών αγαθών για τους οποίους το πλοίο έτυχε απαλλαγής. Οι οφειλές υπολογίζονται από την ημερομηνία εκούσιας παύσης ή αυτοδίκαιης παύσης της άδειας, όπως ορίζεται στην πράξη του προϊσταμένου της αρμόδιας Διεύθυνσης του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου που εκδίδεται για το σκοπό αυτόν. Η διάταξη αυτή δεν έχει εφαρμογή για τις άδειες που καταργούνται λόγω καταχώρισης στο Μητρώο του άρθρου 2, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις προηγούμενες παραγράφους..... 7. Για τους σκοπούς της εφαρμογής των παραγράφων 3, 4 και 6 του παρόντος άρθρου, ισχύουν οι διατάξεις της απόφασης του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας αριθμ. 3342/01/2004/21.1.2004 (Β' 478).....».

4. Στις διατάξεις των άρθρων 5, 15, 16 και 18 του Κώδικα Δημοσίου Ναυτικού Δικαίου (ν.δ. 187/1973 – Α' 261) ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 5 : Αναγνωρίζονται ως ελληνικά τα πλοία που ανήκουν σε ποσοστό που υπερβαίνει τα πενήντα εκατοστά σε έλληνες υπηκόους ή σε ελληνικά νομικά πρόσωπα.....».

«Άρθρο 15 : 1.... 2. Προκειμένου περί Επιβατηγών... απαιτείται άδεια του Υπουργού δια την συμβατικήν εκποίησιν ή υποθήκευσιν αυτού εις αλλοδαπούς...».

«Άρθρο 16 : Η ελληνική εθνικότης του πλοίου απόλλυται όταν εκλείπουν οι όροι κτήσεως αυτής, οι προβλεπόμενοι υπό του άρθρου 5 ...».

«Άρθρο 18 : 1. Ελληνικόν Πλοίον διαγράφεται εκ του οικείου νηολογίου: α) επί απωλείας της ελληνικής εθνικότητος, β)... 2. Η διαγραφή ενεργείται τη αιτήσει του ενδιαφερομένου ή αυτεπαγγέλτως υπό της αρχής του λιμένος νηολογήσεως, κατόπιν αποφάσεως του Υπουργού....».

5. Στις διατάξεις των άρθρων 140, 141 και 143 του Αστικού Κώδικα ορίζονται τα ακόλουθα:

«Άρθρο 140 : Αν κάποιος καταρτίζει δικαιοπραξία και η δήλωσή του δεν συμφωνεί, από ουσιώδη πλάνη, με τη βούλησή του, έχει δικαίωμα να ζητήσει την ακύρωση της δικαιοπραξίας».

«Άρθρο 141 : Η πλάνη είναι ουσιώδης όταν αναφέρεται σε σημείο τόσο σπουδαίο για την όλη δικαιοπραξία, ώστε, αν το πρόσωπο γνώριζε την πραγματική κατάσταση, δεν θα επιχειρούσε τη δικαιοπραξία».

«Άρθρο 143 : Εφόσον ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, πλάνη που αναφέρεται αποκλειστικά στα παραγωγικά αίτια της βούλησης δεν είναι ουσιώδης».

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

6. Κατά τις διατάξεις του προϊσχύσαντος νόμου 2743/1999 (Α' 211) οι εκδιδόμενες από τον Υπουργό Ναυτιλίας άδειες, που χαρακτήριζαν ένα πλοίο αναψυχής επαγγελματικό, ίσχυαν για αόριστο χρόνο, με την επιφύλαξη όσων ορίζοντο στις διατάξεις των παραγράφων 5 και 7 του άρθρου 2 του ως άνω νόμου, σύμφωνα με τις οποίες οι άδειες αυτές έπαιυαν να ισχύουν : αα) Μετά από αίτηση του δικαιούχου, δηλαδή εκουσίως, ββ) Στην περίπτωση διαγραφής του πλοίου από το νηολόγιο στο οποίο ήταν εγγεγραμμένο και γγ) Αυτοδικαίως είτε σε περίπτωση μη θεωρήσεως αυτών εμπροθέσμως ή μη καταχωρίσεως αλλαγής, καθώς και στην περίπτωση μη συμπληρώσεως του υπό του νόμου προβλεπόμενου ελαχίστου αριθμού ημερών ναύλωσης, που όριζε η διάταξη της παραγράφου 7 του άρθρου 3 του ίδιου νόμου.

7. Οι διατάξεις αυτές, εν συνεχεία, καταργήθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 39 του ν. 4256/2014 (Α' 92), ο οποίος έχει ως στόχο τη συνολική

αναμόρφωση του πλαισίου δραστηριοποίησης των τουριστικών πλοίων. Με τις διατάξεις του άρθρου 2 του εν λόγω νόμου δημιουργείται ενιαίο και σύγχρονο σύστημα καταγραφής και παρακολούθησης των τουριστικών πλοίων, με σκοπό την λεπτομερή χαρτογράφηση μεταξύ άλλων, των επαγγελματικών πλοίων αναψυχής, και τη διευκόλυνση του έργου των ελεγκτικών Αρχών (βλ. την από 12-3-2014 αιτιολογική έκθεση του νόμου). Περαιτέρω, στις διατάξεις του άρθρου 15 γίνονται ρυθμίσεις για τα επαγγελματικά πλοία αναψυχής του ν. 2743/1999, προκειμένου να υπάρξει ομαλή μετάβαση από το καθεστώς της αδειοδότησης στο νέο καθεστώς του Μητρώου. Ειδικότερα, με τη διάταξη της παράγραφου 3 του εν λόγω άρθρου καθορίζονται οι συνέπειες σε περίπτωση παύσεως (εκουσίας ή αυτοδικαίως) ισχύος των επαγγελματικών αδειών. Συγκεκριμένα, οι χορηγηθείσες, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2743/1999, άδειες επαγγελματικού πλοίου αναψυχής, παύουν να ισχύουν είτε αυτοδικαίως σε περίπτωση μη τηρήσεως των προβλεπόμενων νομίμων προϋποθέσεων διατηρήσεως αυτών σε ισχύ, μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνεται και εκείνη της μη συμπληρώσεως του ελαχίστου αριθμού ημερών ναύλωσης, είτε εκουσίως σε περίπτωση υποβολής εκ μέρους του πλοιοκτήτη σχετικής αιτήσεως - δηλώσεως. Για την παύση δε ισχύος εκδίδεται πράξη από τον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, με την οποία καθορίζεται και η ημερομηνία της παύσεως, από το χρονικό σημείο της οποίας καθίστανται ληξιπρόθεσμοι και απαιτητοί τόσο ο αναλογών στο επαγγελματικό πλοίο αναψυχής για την εισαγωγή ή την απόκτησή του Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.), όσο και οι αναλογούντες δασμοί, επιβαρύνσεις και φόροι επί των καυσίμων, λιπαντικών και λοιπών αγαθών, για τους οποίους έτυχε απαλλαγής το πλοίο.

8. Εξ άλλου, κατά τη διάταξη του άρθρου 140 ΑΚ, αυτός που καταρτίζει δικαιοπραξία, εφόσον η δήλωσή του δεν συμφωνεί, από ουσιώδη πλάνη, με τη βούλησή του δικαιούται να ζητήσει την ακύρωση της δικαιοπραξίας. Πλάνη υπάρχει και όταν ο δικαιοπρακτών εννοούσε τη δήλωσή του με νόημα διαφορετικό εκείνου που πράγματι έχει από το νόμο, ή αγνοούσε τις έννομες συνέπειες της δηλώσεώς του (ΑΠ 80/2007). Ουσιώδης δε, κατά τη διάταξη του άρθρου 141 του ίδιου Κώδικα, είναι η πλάνη, όταν αναφέρεται σε στοιχείο τέτοιας σπουδαιότητας, ώστε αυτός που πλανήθηκε δεν θα προέβαινε στη δήλωση αν εγνώριζε την πραγματική κατάσταση. Ειδικότερα, κατά την έννοια

των διατάξεων αυτών, η διάσταση μεταξύ δηλώσεως και βουλήσεως, που οφείλεται σε εσφαλμένη γνώση από τον δηλούντα της απαιτούμενης για τον προσδιορισμό της βουλήσεως πραγματικής καταστάσεως, παρέχει στον πλανηθέντα το δικαίωμα να ζητήσει την ακύρωση της δικαιοπραξίας, μόνον όταν είναι ουσιώδης, η κρίση δε του δικαστηρίου της ουσίας για το αν η πλάνη είναι στη συγκεκριμένη περίπτωση ουσιώδης αφορά σε έννοια νομική που ελέγχεται αναιρετικά (Ολ. ΑΠ 5/1990). Τέτοια είναι και η πλάνη που αφορά στο περιεχόμενο της δηλώσεως, έστω και αν έχει σχέση με το δίκαιο, δηλαδή με το είδος της δικαιοπραξίας ή τη νομική ενέργεια κάποιου όρου ή με τις έννομες συνέπειες της δηλώσεως (ΑΠ 993/2014 ο.π. στις ΑΠ 80/2007, 463/2008, 1270/2011, 335/2012).

9. Αντιθέτως, κατά τη διάταξη του άρθρου 143 ΑΚ, η πλάνη δεν είναι ουσιώδης, όταν αναφέρεται αποκλειστικά στα παραγωγικά αίτια της βουλήσεως, νοούνται δε ως τέτοια όσα συμβάλλουν στο σχηματισμό της (ΑΠ 943/2006). Σε περίπτωση, όμως, κατά την οποία τα παραγωγικά αυτά αίτια αποτελούν το δικαιοπρακτικό θεμέλιο της δικαιοπραξίας ή της οιονεί δικαιοπραξίας, η πλάνη ως προς αυτά είναι ουσιώδης (ΝΣΚ 393/2012 ο.π. στις ΑΠ Ολ. 35/1998, 5/1990, ΝΣΚ 496, 2006, 23/2005, 547/2001, 442/1999), όπως συμβαίνει όταν τα περιστατικά, που έλαβαν κυρίως υπόψη τα μέρη για τη σύναψη της συμβάσεως δεν συνέτρεχαν εξ αρχής ή εν συνεχεία ανατράπηκαν (Ολ. ΑΠ 5/1990, 35/1998, ΑΠ 1769/2009, 993/2014).

10. Περαιτέρω, η έννοια της συγγνωστής νομικής πλάνης απαντάται στην ποινική δίκη, με την προβολή ισχυρισμών, οι οποίοι, όταν γίνονται δεκτοί, οδηγούν σε απαλλαγή-αθώωση του κατηγορουμένου για εγκληματική συμπεριφορά.

11. Στην κρινόμενη, όμως, περίπτωση, σημασία έχουν οι νομικές έννοιες της «συγγνωστής πλάνης» και της «πλάνης περί τα πράγματα», οι οποίες είναι γνωστές έννοιες ανέκαθεν στο πεδίο του Διοικητικού Δικαίου, όπως έχουν διαπλασθεί και διαμορφωθεί από τη νομική θεωρία και από την παγία νομολογία, κατά τις γενικές αρχές αυτού, αλλά και στο πεδίο του Ιδιωτικού Δικαίου (ΝΣΚ 226/2015).

12. Σύμφωνα με τα κρατούντα στο Διοικητικό Δίκαιο, με τη διοικητική πράξη θεσπίζεται κανόνας δικαίου μονομερώς, δηλαδή με μόνη του βούληση του διοικητικού οργάνου. Στις περιπτώσεις όμως κατά τις οποίες αναγκάιος

όρος για να κινηθεί η προβλεπόμενη διαδικασία και να διατυπωθεί η βούληση του διοικητικού οργάνου, με την έκδοση της διοικητικής πράξεως, είναι η δήλωση βουλήσεως του διοικουμένου, η οποία γίνεται με την υποβολή αιτήσεως ή αναφοράς προς το διοικητικό όργανο, η εγκυρότητα των απευθυνομένων προς αυτό εγγράφων (αιτήσεως ή αναφοράς) αποτελεί όρο για την έγκυρη έκδοση της σχετικής διοικητικής πράξεως, ενώ η έλλειψη ή πλημμέλεια τούτων καθιστά την παραπάνω πράξη μη νόμιμη και ακυρωτέα (Βλ. Μ. Στασινόπουλο, Δίκαιον Διοικητικών Πράξεων 1957, ανατύπωση 1982, παρ. 8 σελ. 89 επ., Επ. Σπηλιωτόπουλου, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, έκδ. 11^η παρ. 90, σελ. 108, γν. ΝΣΚ 393-395/2012, 178,179/2012, 45/2010, 136/2007, 496/2006, 23/2005, 576/2002, 28/2002, 547,580/2001, 309/1992, 81/1991, 229/1987 κ.α.). Η εν λόγω δήλωση βουλήσεως του ενδιαφερομένου για να είναι έγκυρη πρέπει ο δηλών να έχει συνείδηση τωνπραττομένων και να μη στερείται της χρήσεως του λογικού από πνευματική νόσο, η δε βούλησή του να είναι απαλλαγμένη από ελαττώματα που αποκλείουν την ελεύθερη διαμόρφωσή της (Σ.τ.Ε. 2873/2006, 1987, 2316/1989, 4300/1983, 1393/1970). Μεταξύ των λόγων που εμποδίζουν την ελεύθερη διαμόρφωση της βουλήσεως είναι και η πλάνη, όπως η έννοια και το ουσιώδες ή μη αυτής αποτυπώνονται στις ως άνω διατάξεις των άρθρων 140, 141, 143 ΑΚ. Όταν δε η Διοίκηση έχει προβεί σε αποδοχή δηλώσεως άκυρης, έχει τη διακριτική ευχέρεια να ανακαλέσει τη σχετική πράξη της ως αντικειμενικά μη νόμιμη, διότι λείπει η νόμιμη προϋπόθεση της έγκυρης δηλώσεως του προσώπου προς δημοσία αρχή (ΝΣΚ 136/2007).

13. Ο ισχυριζόμενος την ακυρότητα της δηλώσεως βουλήσεως, λόγω του ότι αυτή έγινε υπό το κράτος μιας από τις προαναφερόμενες καταστάσεις, οφείλει να αποδείξει τα συγκεκριμένα περιστατικά από τα οποία προκύπτει η ακυρότητα αυτή. Η κρίση δε περί συνδρομής των παραπάνω διακωλυτικών της έγκυρης δηλώσεως περιστάσεων συνιστά ουσιαστική κρίση (ΝΣΚ 136/2007 ο.π. σε Σ.τ.Ε. 2603/2004).

14. Τέλος, κατά γενική αρχή του διοικητικού δικαίου, η οποία υπαγορεύεται από την ανάγκη σταθερότητας των νομικών ή πραγματικών καταστάσεων, που δημιουργούνται με τις διοικητικές πράξεις, η ανάκληση ακόμη και των παράνομων διοικητικών πράξεων γίνεται εντός ευλόγου χρόνου, ως τέτοιου νοουμένου κατ' αρχήν του οριζόμενου στο άρθρο μόνο

του α.ν. 261/1968 (Α'12), ήτοι της πενταετίας από την έκδοση της πράξεως, εκτός αν ειδική διάταξη νόμου προβλέπει μικρότερο χρόνο εντός του οποίου και μόνον επιτρέπεται η ανάκληση παράνομης διοικητικής πράξεως. Η ανάκληση της παράνομης διοικητικής πράξεως εξαφανίζει τις συνέπειές της αναδρομικώς, ανατρέχουσα στο χρόνο εκδόσεώς της, και αποκαθιστά την, προ της εκδόσεώς της, νομική κατάσταση (ΝΣΚ 117/2012 ο.π.σε Σ.τ.Ε. 15/1978, 3667/1993 κ.α., «Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου» Επ. Σπηλιωτόπουλου παρ. 181).

15. Στην προκειμένη περίπτωση, από το διδόμενο στο έγγραφο του ερωτήματος πραγματικό και τα στοιχεία που το συνοδεύουν προκύπτουν τα ακόλουθα :

α. Με την υπ' αριθμ. πρωτ. 2214.1-2/W6464/22381/25-09-2015 απόφαση του Δ/ντή της Δ/νσης Ποντοπόρου Ναυτιλίας του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, κατόπιν υποβολής εκ μέρους της πλοιοκτήτριας εταιρείας «Κ.....» της από 24-09-2015 αιτήσεώς της, αποφασίσθηκε, με βάση και τις διατάξεις των άρθρων 15 και 18 του Κώδικα Δημοσίου Ναυτικού Δικαίου (ν.δ. 187/1973- Α' 261), η έγκριση πώλησης του Ε/Γ-Τ/Ρ πλοίου «Κ.....» στον αλλοδαπό υπήκοο Σαουδικής Αραβίας S... Κ.... και η διαγραφή του πλοίου από τα αντίστοιχα νηολόγια, μετά την τήρηση των νομίμων προϋποθέσεων.

β. Επικειμένης της πωλήσεως του ανωτέρω πλοίου, η αρμόδια Φορολογική Αρχή, όπως ισχυρίζεται η ως άνω πλοιοκτήτρια εταιρεία με την από 13-10-2015 αίτησή της, ζήτησε, εκτός των λοιπών δικαιολογητικών, και την υποβολή εκ μέρους της σχετικής αποφάσεως του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, περί παύσεως ισχύος της αδειάς του ως άνω επαγγελματικού πλοίου αναψυχής. Κατόπιν τούτου, υπέβαλε την από 30-09-2015 αίτησή της στο Τμήμα Επαγγελματικών Τουριστικών Σκαφών και Ναυτικών Εταιρειών της Δ/νσης Ναυτιλιακών Επενδύσεων και Θαλάσσιου Τουρισμού (με αρ. πρωτ. 2452/1-10-2015), βάσει της οποίας εκδόθηκε εν συνεχεία η υπ' αριθμ. πρωτ. Φ. 3134.1-3/140/2015/ΑΠ 27375/9-10-2015 απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.

γ. Για τη διαγραφή, όμως, πλοίου από τα οικεία Νηολόγια, λόγω πωλήσεως σε αλλοδαπό φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δεν απαιτείται εκ του νόμου ως προϋπόθεση η παύση ισχύος της επαγγελματικής αδειάς που

διαθέτει το πλοίο, πράγμα το οποίο ανενδοιάστως συνάγεται και από τον πίνακα που συνοδεύει την υπ' αριθμ. Μ 1341/11/98/08-12-1998 εγκύκλιο του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, ο οποίος προσδιορίζει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για διαγραφή όλων των πλοίων λόγω πωλήσεως σε αλλοδαπό φυσικό ή νομικό πρόσωπο, και στα οποία δεν συμπεριλαμβάνεται η απόφαση περί εκουσίας παύσεως της ισχύος της αδείας επαγγελματικού πλοίου αναψυχής.

δ. Συνεπώς, ενόψει των προαναφερθέντων, ανακύπτει το ζήτημα της συνδρομής ή μη του στοιχείου της πραγματικής πλάνης στο πρόσωπο του νομίμου εκπροσώπου της πλοιοκτήτριας εταιρείας και κατ' επέκταση στην ίδια την εταιρεία, και συγκεκριμένα ως προς το αν, κατά την υποβολή της προαναφερθείσης αιτήσεως – δηλώσεως περί εκουσίας παύσεως της επαγγελματικής αδείας του ως άνω πλοίου, έχει επιλοχωρήσει πλάνη αναφορικά με ουσιώδες στοιχείο της καταστάσεως στην οποία επρόκειτο να περιέλθει η εταιρεία, μετά την υποβολή της, το οποίο αν εγνώριζε ο νόμιμος εκπρόσωπός της, δεν θα είχε προβεί στην υποβολή της.

Η διαπίστωση, όμως, της συνδρομής ή μη στη συγκεκριμένη περίπτωση, κατά τον χρόνο υποβολής της παραπάνω αιτήσεως – δηλώσεως, πλάνης στο πρόσωπο του νομίμου εκπροσώπου της πλοιοκτήτριας εταιρείας, αναφορικά με το εάν συνιστά προϋπόθεση, για την έκδοση από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. Πλοίων Πειραιά του αναγκαίου, προς ολοκλήρωση της διαδικασίας της πωλήσεως του πλοίου σε αλλοδαπό, πιστοποιητικού φορολογικής ενημερότητας της πλοιοκτήτριας εταιρείας, η έκδοση προηγουμένως της προαναφερθείσης αποφάσεως του ως άνω Υπουργού, περί παύσεως ισχύος της αδείας του επαγγελματικού πλοίου αναψυχής, αποτελεί ουσιαστική κρίση στην οποία θα καταλήξει η αρμόδια για την ανάκληση αρχή, αφού προηγουμένως εξετάσει και εκτιμήσει κάθε πρόσφορο κατά την κρίση της αποδεικτικό μέσο. Σε περίπτωση δε, που διακριβωθεί ότι συνέτρεχε πλάνη του νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας κατά το χρόνο υποβολής της επίμαχης αιτήσεως περί εκουσίας παύσεως ισχύος της επαγγελματικής αδείας του πλοίου, η Διοίκηση δύναται να ανακαλέσει την προαναφερόμενη απόφασή της περί παύσεως ισχύος της εν λόγω αδείας, λαμβανομένου υπόψη και του απολύτως ευλόγου χρόνου εντός του οποίου υποβλήθηκε η σχετική από 13-10-2015 αίτηση ανακλήσεως.

16. Συνακόλουθα, η επικαλούμενη από τον διοικούμενο πλάνη είναι πλάνη περί τα πράγματα και όχι νομική πλάνη και ως εκ τούτου παρέλκει η απάντηση επί του β' υποερωτήματος σχετικά με το αν στη συγκεκριμένη περίπτωση τεκμηριώνεται ο ισχυρισμός της συγγνωστής νομικής πλάνης.

Απάντηση

17. Κατ' ακολουθίαν των προεκτεθέντων, επί του τεθέντος ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Δ'), γνωμοδοτεί, ομοφώνως, ως εξής:

Η τυχόν πλάνη του νομίμου εκπροσώπου της πλοιοκτήτριας εταιρείας, κατά την υποβολή της από 30-9-2015 αιτήσεως περί παύσεως της ισχύος αδειάς του ως άνω επαγγελματικού πλοίου αναψυχής, συνιστά επαρκή λόγο της, κατά διακριτική ευχέρεια της Διοικήσεως, ανακλήσεως της εκδοθείσας, κατ' αποδοχή της άνω αιτήσεως, υπ' αριθμ. Φ.3134.1-3/140/2015/ΑΠ27375/9-10-2015 αποφάσεως του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, δυνάμει της οποίας έπαυσε η ισχύς της ως άνω αδειάς και κατ' επέκταση, επαναφοράς σε ισχύ, ως μηδέποτε παυθείσας, της άδειας αναγνωρίσεως του ως επαγγελματικού τουριστικού, υπό την προϋπόθεση, βεβαίως, ότι αυτή (πλάνη) θα διακριβωθεί προηγουμένως από την αρμόδια για την ανάκληση Αρχή, μετά από εκτίμηση κάθε πρόσφορου κατά την κρίση της αποδεικτικού μέσου.

Θ Ε Ω Ρ Η Θ Η Κ Ε

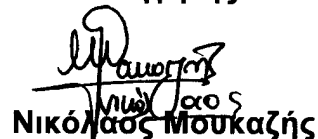
Αθήνα, 28 Ιανουαρίου 2016

Η Πρόεδρος

Χρυσοφούλα Α. Αυγερινού

Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Ο Εισηγητής

Νικόλαος Μουκαζής

Πάρεδρος ΝΣΚ